

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 1, Dharma Sastra
(याज्ञवल्क्यस्मृतेराचाराध्यायः-मिताक्षरासहितः)

Code No.15146

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे समानाङ्काः ।

5 x 20 = 100

- (१) धर्मशास्त्रप्रयोजकान् निर्दिश्य धर्मस्य कारकहेतून् ज्ञापकहेतूश्च निर्दिशत ।
- (२) षड्विधस्मार्तधर्मान् संक्षेपेण विवेचयत ।
- (३) विवाहानां सलक्षणं भेदान् यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।
- (४) स्त्रीधर्मान् प्रतिपाद्य द्वितीयपरिणयने हेतून् निर्दिशत ।
- (५) वरकन्ययोर्लक्षणान्युल्लिख्य कन्यादातृणां क्रमं निरूपयत ।
- (६) गृहस्थधर्मान् संक्षेपेण लिखत ।
- (७) भक्षाभक्षविषये याज्ञवल्क्योक्तं मतमुपस्थापयत ।
- (८) अनध्यायान् प्रतिपादयत ।
- (९) श्राद्धेऽभोज्यान्नान् ब्राह्मणान् निर्दिशत ।
- (१०) सन्धिश्च विग्रहं चैव यानमासनमेव च ।
संश्रयं द्वैधीभावं च गुणानेतान् प्रकल्पयेत् ॥
इति श्लोकं मिताक्षरादिशा व्याख्यात।

○○○

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2015

Code No.15147

Paper - 2, Dharma Sastra
(कौटिलीयार्थशास्त्रस्य-प्रथमाधिकरणम्, गौतमधर्मसूत्रं सम्पूर्णम्)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

विभाग: - क, कौटिलीयार्थशास्त्रम्

I. पञ्च प्रश्नान् समाधत्त।

5 x 10 = 50

- (१) व्यसनेऽभ्युदये च का विद्या बुद्धिमवस्थापयतीति स्पष्टीकुरुत ।
- (२) यथाग्रन्थं वर्णधर्मान् लिखत ।
- (३) दण्डाभावेन किं भवतीति प्रतिपादयत ।
- (४) विद्या कं विनयतीति यथाशास्त्रं निरूपयत ।
- (५) उपधासु धर्मोपधां निरूप्य तन्नियुक्तिं विवृणुत ।
- (६) गूढपुरुषस्वरूपं तद्भेदांश्च लिखत ।
- (७) दूतधर्मं संक्षेपेण वर्णयत ।
- (८) मन्त्रभेदप्रकारं यथाग्रन्थं लिखत ।

विभाग: - ख, गौतमधर्मसूत्रम्

II. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

3 x 10 = 30

- (१) वर्णानामुपनयनकालान् प्रदर्शयत ।
- (२) द्रव्यशुद्धिप्रकारं विचारयत ।
- (३) पञ्चमहायज्ञान् विवृणुत ।
- (४) गौतममतानुसारं धर्म्यविवाहान् लिखत ।
- (५) के उपपातकिन इति निरूपयत ।

III. द्वौ प्रश्नौ समाधत्त।

2 x 10 = 20

- (१) चान्द्रायणव्रतविधिं लिखत ।
- (२) के प्रतिलोमजाः इति निरूपयत ।
- (३) वर्णानां जननाशौचविधिं लिखत ।
- (४) स्नातकः कानि वर्जयेत् ।

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 3, Dharma Sastra

Code No.15148

(मीमांसापरिभाषा कृष्णयज्वकृता, कमलाकरभट्टकृतनिर्णयसिन्धोः प्रथमपरिच्छेदः)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

विभाग: - क, मीमांसापरिभाषा

I. पञ्च प्रश्नान् समाधत्त ।

5 x 10 = 50

- (१) धर्माधर्मयोः लक्षणं सोदाहरणं निरूपयत ।
- (२) प्रयोगविधिं विचारयत ।
- (३) का नामोत्पत्त्यपूर्वकल्पना ।
- (४) परिसंख्याविधेः स्वरूपं सोदाहरणं प्रदर्शयत ।
- (५) श्रुतेः प्राबल्यं लिङ्गापेक्षया विवेचयत ।
- (६) कर्मभेदान् यथाग्रन्थं विवेचयत ।
- (७) वेदस्यालौकिकत्वं प्रतिपादयत ।
- (८) विकल्पे दोषाष्टकं प्रदर्शयत ।

विभाग: - ख, निर्णयसिन्धौ प्रश्नाः

II. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

3 x 10 = 30

- (१) संक्रान्तीनां पुण्यकालं कमलाकरदिशा निर्णयत ।
- (२) मलमासस्य स्वरूपं प्रतिपादयत ।
- (३) क्षयमासस्य स्वरूपमुपयोगञ्च विवृणुत ।
- (४) तिथेः स्वरूपमुल्लिख्य तद्भेदानुपस्थापयत ।
- (५) युग्मवाक्यमुल्लिख्य व्याख्यात ।

III. द्वौ प्रश्नौ समाधत्त।

2 x 10 = 20

- (१) व्रते प्रतिनिधयः के भवितुमर्हन्तीति विवेचयत ।
- (२) एकादश्या अष्टादशभेदान् प्रदर्शयत ।
- (३) विकृतीष्टिकालं कमलाकरदिशा निरूपयत ।
- (४) ग्रहणे बालवृद्धातुराणां भोजननिषेधं व्यवस्थापयत ।

○○○

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 4, Dharma Sastra
(जीमूतवाहनकृतो दायभागः)

Code No.15149

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. सूचना-केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः।

5x20 =100

- (१) दायस्य विभागस्य दायभागस्य च निरुक्तिं प्रदर्श्य नारदोक्तं दायभागलक्षणं व्याख्यात ।
- (२) पितामहधनविभागकालं जीमूतवाहनदिशा प्रतिपादयत ।
- (३) स्त्रीधनस्य स्वरूपमुल्लिख्य तद्भेदान् प्रदर्शयत ।
- (४) विभागेऽनधिकारिणो जीमूतवाहनदिशा निर्दिशत ।
- (५) 'स्वत्वविभागात् स्वत्वेसतिविभागः' इति जीमूतवाहनदिशा विवेचयत ।
- (६) एकपितृकाणां सवर्णानुलोमपरिणीतस्त्रीजातानां पुत्राणां विभागप्रकारं निर्दिशत ।
- (७) पुत्रिकायां कृतामौरसे समुत्पन्ने तयोर्विभागप्रकारं प्रतिपादयत ।
- (८) अपुत्रधानाधिकारिणो यथाग्रन्थं निर्दिशत ।
- (९) संसृष्टधनविभागप्रकारं यथाग्रन्थं विवृणुत।
- (१०) दायभागग्रन्थस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।

○○○

Roll No.

Code No.15150

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2015
Paper - 5, Dharma Sastra

(याज्ञवल्क्यस्मृतेः व्यवहाराध्यायः(मिताक्षरासहितः) आदितः दिव्यप्रकरणान्तः, दायभागप्रकरणात्
ग्रन्थसमार्पितं यावत्)

Time : 3 hrs.]

[Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. सूचना-केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः।

5x20 =100

- (१) विवादपदानि याज्ञवल्क्यदिशा विशदयत ।
- (२) व्यवहारस्य लक्षणमुल्लिख्य मिताक्षरादिशा व्यख्यात ।
- (३) कस्मिन्नुत्तरे कस्य क्रियेति निर्दिश्य साध्यसिद्धिपादं विचारयत ।
- (४) 'अर्थशास्त्रान्तु बलवद् धर्मशास्त्रमिति स्थितिरिति' वचनस्य तात्पर्यं मिताक्षररीत्या पर्यालोचयत ।
- (५) साक्षिभेदान् प्रतिपाद्य साक्षिश्रावणविधिं निर्दिशत ।
- (६) स्वत्वं शास्त्रैकसमधिगम्यं लौकिकं वेति विज्ञानेश्वरदिशा विवेचयत ।
- (७) पुत्रभेदान् मिताक्षरादिशा विचारयत ।
- (८) अपुत्रधनाधिकारिणां 'क्रम' निरूपयत ।
- (९) पैतृकधनेऽनधिकारिणी निर्दिशत ।
- (१०) सीमाविवादे निर्णयं विवृणुत ।

○○○